

Izhaaja vsaki dan
red ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Pasamešne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolicu, Ljubljani, Gorici,
Kranju, Št. Pernu, Sežani, Nasrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.

ENE OGLOSOV se račnajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
11 mm); za trgovinske in obrtnike oglase po 20 stotink;
za osmrtnice, zahtevne, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 5 K. vsaka na-
daljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
po 10 stot. — Oglase sprejema Inseratni oddelok uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je mod!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Brzojavne vesti.

Cesarški licej zgorel.

CARIGRAD 10. V minoli noči je po-
gorel cesarski licej v Galati vsled eksplo-
zije plina. Ponesrečil ni nihče.

Pretep med vojaki.

PARIZ 10. Med kolonialnimi vojaki,
nahajajočimi se v vojaški bolnišnici na
otoku Torquilles je nastal pretep, pri-
čemer je bilo ranjenih več vojakov.

Štrajk ponehal.

PARIZ 10. Danes so šli delavci z
elektrarne zopet na delo.

Petarda eksplodirala.

BARCELONA 10. V ulici Eamida je
eksplodirala petarda. Neka sumljiva oseba
je bila aretovana. Drugi dve petardi so
našli na ulicah.

Španski kralj obolen.

MADRID 10. Kralj se je popoludne
počutil bolje. Hotel je vstati, zdravnik je pa
iz previdnosti odredil, da mora ostati še
nadalje v postelji, dokler ni izginejo po-
polnoma znaki hripe.

Rusija.

Nemiri na viših šolah v Petrogradu.

PETROGRAD 10. Mestni poglavar
je razglasil, da izda shodne odredbe, ako
ne ponehajo nemiri na viših šolah.

Predstoječe državnozborske volitve in tržaški mestni Slovenci.

Z novim državnozborskim volilnim
redom so odpravljeni vsi privilegi, ki so
do sedaj podlevali različno volilno pravico
in sicer v dvojni smeri; prvič, da je
le malo število volilcev (n. pr. veleposest-
nikov) volilo enega poslanca, dočim so
tisoči [in tisoči neprivilegiranih] volilcev
volili v peti kuriji istotako le enega pos-
lanca; v drugič pa v toliko, da so imeli
takovani privilegirani volilci pravico voliti
po dvakrat in še celo po trikrat. S prej
omenjenim volilnim redom se je torej od-
stranil: 1. sistem zastopstva interesov; 2. si-
stem pluralitetne volilne pravice. Po tem volil-
nemu redu napravil se je, kakor smo večkrat slišali, skok v temo in to
radi tega, ker je ta volilni red za našo
državo nekaj popolnoma novega. Ta volilni red je postavljen na popolnoma drug

temelj. Po istem se je uveljavila splošna enaka volilna pravica. Sicer je le ta bolj splošna, nego enaka, in to s posebnim ozirom na okolnost, da se je sicer odpravil individuel nopriviligij, *ne pa privilegij nekaterih velikih volilcev, to je narodov*. Znano je namreč vsem, da se je Nemcem, Prljakom in Lahom odkažalo mnogo večje število mandatov, nego bi jim šlo razmerno po številu. Kakor smo popreje rekli, je sedanj volilni red za državni zbor nekaj popolnoma novoga in ni čudo, da se vse stranke v Avstriji z nekako mrzlico pripravljajo na že razpisane volitve, ker vsaka hoče dokazati, da tudi po tem volilnem redu ima moč v ljudstvu. Ker so volilni okraji kolikor toliko narodnostno zaokroženi, se ne bo vršil boj toliko med posamežnimi narodnostmi, temveč med različnimi strankami ene in iste narodnosti; to je posledica novega državnozborskega volilnega reda. Toda, kakor ima vsako pravilo svoje izjeme, tako so izjeme tudi tukaj in taka izjema obstaja ravno za Primorsko, posebno za Istro in Trst. V tem članku se hočemo pobaviti samo z našim mestom. Trst in njega okolica volita, kakor znano, 5 poslanec, od katerih eden je odkažan okolici, ostali 4 pa mestu.

Okolica izvoli brezvonomo moža, ki bo znal in hotel varovati njene posebne ekonomske in narodnostne interese. Ni dvoma, da okolica pokaže svojo narodnostno individualiteto. Kako pa naj postopajo slovenski volilci v 4 mestnih okrajih?

Edini odgovor na to vprašanje morebiti je ta, *da vse slovenski volilci kompatno oddajo svoje glasove kandidatom, ki jih postavijo naši roditelji sporazumno z zaupnikom*. Morda utegne vprašati kdo, kaj nam bo to pomagalo ko je vendor izključeno, da bi bil v mestu tudi izvoljen kak slovenski kandidat in bi to pomenilo le biti boj brez upa zmage. Kaj bi nam pomagalo? Evo odgovora:

Ako se pomisli, da italijanska vladajoča stranka trdi, da v mestu nas sploh ni, mora že ta okolnost vzpodobujati vsakega zavednega Slovenca, da priomore k temu, da pokažemo, da slovenski živelj tudi v mestu samem ne samo živi, temveč vedno bolj napreduje v vsakem oziru ter da tvorijo tržaški Slovenci tak del mestnega prebivalstva, da se jih mora vedno, ob vsaki priliki jemati v ozir.

Tudi, ko smo volili po starem volilnem redu smo bili gotovi, da nikakor ne moremo zmagati v tako imenovani peti

Površni opazovalec bi bil smatral skopost za poglavito Harvijevo strast, a morda bi se bil zmotil.

Ko je krošnjar stopil v sobo, je najprvo postavljal na tla svoj koš, ki mu je segal zdaj skoro gor do ramen, in pozdravil potem Hvartonovo rodbino s ponižno vlijednostjo. Pred Harperjem se je nemo priklonil, ne da bi pogledal kvišku. Stotnika Hvartona za zagrijalom ni mogel zapaziti.

Sara se je spravila takoj nad njegovo robo in se krošnjarja za nekaj časa popolnoma polastiila. Mize, stoli, da cele tla so bila kmalu pokrita s svilenimi blagovi, muselinom, rokovicami, trakovi in enakimi stvarmi. Cezar je pomagal pri izlaganju. Potem ko je bila izbrala Sara to in ono in se zedinila za cene, je vprašala dobre volje:

„Ali Harvi, li nimate nič novic za nas? Ali je lord Kornvolis porazil vstaše?“

Zdelo se je, da krošnjar ni slišal vprašanja: hitel je jemati iz nekega zaboja prav posebno lepih čipk, ki so vzbudile zdaj Sarino občudovanje.

Fina tkanina si je takoj pridobila srce mlade dame, kajti odkupila je Harviju skoro vso zaloge te dragocenosti. Da, njen glasno izjavljenje je privabilo celo mlajšo sestro izza zagrinjala in Fanika se je ravno vzdignula s svojega sedeža, ko je Sara ponovila prejšnje vprašanje.

(Pride se.)

Naročnina znaša
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K —, na naročbe brez dopolnene naročnine, se uprava ne ozira.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na ure inštituto lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo doma.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom)
Izdajatelj in odgovorni rednik **ŠTEFAN GODINA**. Lastnik konzorcij liste „Edinost“. — Natisnila tiskarna konzorcija liste „Edinost“ in Trstu, ulica Giorgio Galatti 18. 13.
Poštno-branilni račun št. 841-652.
TELEFON štev. 1157.

naše opravičene zahteve krepko podpirali in da bomo mu s tem lažje dosezali tudi ono, kar bi morda sami ne mogli doseči.

Torej se enkrat: *narodna dolžnost klče vse tržaške Slovence, da vse brez izjeme gredo na volišče in glasujejo tam za slovenske kandidate*, ako bodo vse sledili temu pozivu, je gotovo, da bomo imeli krasen uspeh in od tega veliko korist.

Domače vesti.

Odbor političnega društva „Edinost“ vabi na **ZAUPEN POGOVOR** o organizaciji in o kandidaturah za predstoječe državnozborske volitve v mestu, ki se bo vršil danes 11. t. m. ob 8. in pol ura zvečer v „Sokolovi“ dvorani v „Narodnem domu“.

Mestnim Slovencem. Kakor je razvidno iz poziva odbora političnega društva „Edinost“ v današnji številki, se bo vršil danes ob 8. in pol ura zvečer v Sokolovi dvorani zaupen pogovor o organizaciji in o kandidaturah za predstoječe državnozborske volitve v mestu. Tudi mi s svoje strani pozivljamo mestne narodne Slovence na obilno udeležbo ter jih opozarjam na važnost našega nastopa v mestu o prihodnjih volitvah. O tem prinašamo danes obširen in zanimiv članek pod nadpisom: „Predstoječe državnozborske volitve in tržaški mestni Slovenci“. Ker je možno, da se vsled kratke dobe kak naš pristaš prezrl pri pošiljanju izkaznic, prosimo vse p. n. gg. somišljenike, ki se čutijo v to poklicani, da se pred sestankom javijo kakemu odborniku, ki mu da izkaznico k shodu.

Verso il territorio. Pod tem naslovom piše tukajšnji *Indipendente* v svoji številki od sobote znamenit članek ki v svoji skromni formi reproduciranja pripombe nekaterih čitateljev svojih *raskriva pravi cilj italijanske politike* ozirom na našo okolico. To je neke vrsti program laške ekspanzije po naši okolici. *Indipendente* piše: • Okolica je bila doslej administrirana za okoličane; ali ni morda prišel čas, da bi jo vpravljali na našo korist, kar bi menda koristilo tudi okoličanom?! Okolico treba zbljati kolikor le možno mestu: dobre ceste in pred vsem ceneni tramvajski promet. Samo na ta način bi se moglo razviti v centrifugalni smeri življenje našega mesta, ki do danes trpi v svojem gospodarskem organizmu ne malo vsled svojega vertikalnega nazivjanja, mesto horizontalnega kakoršno odlikuje druga mesta. Dokler se bo radaljevalo z rušenjem hiš s tremi nadstropji, da se zidajo potem druge s šestimi nadstropji, se stanarine ne znižajo in splošno zdravje se ne zboljse.

In potem: «ko bi se okolica zbljala mestu po hitrih in praktičnih komunikacijah, koliko in koliko meščanov bi iskalo stanovanja tam onkraj spodnje okolice, v hišah, oblagodarjenih dobrim zrakom in zelenilom, kar se vse dela hišno življenje tako sladkim?! To bi pomenjalo ne le higijski, ampak tudi ekonomični pridobitek. Z druge strani, davši meščanskemu elementu možnost, da se razteza v okolico, favorizirala bi se tudi asimilacija okolice, ki se sedaj bolj in bolj odtuja mestu. Tudi s tega stališča se ta nova iniciativa kaže vredno, da se jo uvažuje. Toda mi hočemo pred vsem povdariti njeno *ekonomično in higijsko vrednost*. Tozadovnih načrtov imamo že, četudi omejenih. Na vsak način bi jih trebalo uveljavljati čim prej. Ker se mesto vedno bliža *ekonomičnemu propadu* (!!), ker stanarina vedno bolj narašča, ni zdravstveno stanje niti od daleč tako, kakor bi moral biti...“

Komedija ni nova. Narobe: Kolikor se spominjam, so naši italijanski someščani vsikdar s posebnim veseljem in dobro intuiteto udarjali v to struno. Vedno jih je tiščala naša okolica. «La strada conduce verso il territorio» — tako nekako se glasi njihovo geslo, ki bi bilo,

Stran II

ako resno prakticirano, za posledico: povplavljanje naše slovenske okolice z laškim tujim elementom.

Komedija ni nova. Pod pretezo ekonomičnih, higijeničnih, socijalnih, kulturnih in ne vemo se kakšnih interesov propeve dujejo *okupacijo — politično anektiranje* okolice mestu. Pod plaščem naravne gospodarstvene ekspanzije naj bi se izvela toli zaželjena asimilacija, „zbližanje“ okoličanskega elementa z mestom. Naši italijanski someščani bi v svoji velikodušnosti res hoteli upravljati našo okolico po uzoru mesta na — «korist okolice». Ta naša korist bi bila le navidezna, glavni dobiček pa bi imeli oni, ker bi si z metodičnim raznaročovanjem zagotovili gospodarstvo tudi v okolici. Toda do tega ne pride, mi se teh mirovnih ekspedicij ne strašimo. Tu ne odločajo le politične, ampak v prvi vrsti tudi *socijalne konfiguracije*. Interesantno pa je vendar konstatirati, kako naši Italijani skrbe za okolico. Mi smo jim hvaležni za to, ker s tem pomagajo dvigati ponos naš na naši narodni posesti.

Priznanje našim poslancem. Iz Dutovelj smo prejeli nastopno brzojavko: Zbrani na občinem zborovanju izrekamo našim nevstrašenim boriteljem ob Adriji svoje iskreno priznanje, ter kličemo: Le krepko nevstrašeno naprej, mi smo z vami.

Vinarsko društvo Dutovlje.

Vesti iz Goriške.

d. Doneski za Gregorčičev spomenik kapljajo počasi. Tako počasi, da je moral odbor izjaviti, da ni še mogoče napraviti niti spominske plošče. Zares, ubogi smo, toda ob smrti narodu najljubšega pesnika? Ali niso morda vzrok temu one debate, ki so se začele ob konstituiranju odbora za Gregorčičev spomenik? Ljudstvo je postal zvoljno, ker danes n i še gotovosti, kako se porabi nabrani denar in ali pojde v istini v darovani namen. Odbor je izjavil, da se določi to ob svojem času sporazumno z vsem narodom potom lokalnih podoborov. Toda takih lokalnih podoborov do danes ni in tudi ni pričakovati, da bi se kje ustanovili v doglednem času. Jedeni odbor, ki se je sestavil v Ljubljani, se je razsel, — mimo-gredé bodi povedano, da je bil ta korak prav gotovo prenaglijen. Ostaja torej samo odbor v Gorici, ki bi odločeval v tej za naš narod tako važni stvari. Ta odbor pa ima že od začetka na sebi pečat strankarstva, kajti narodno-napredna stranka na Goriškem ga ne priznava, češ, da v njem nima zadostnega zastopstva. Zdi se nam, da bi bilo treba vso akcijo reorganizirati. Ali res ni mogoče, da bi šli enkrat skupno pot? Neprijetno je bilo že, da so se takoj po smrti pesnikovi začeli oni neplodni prepriki po goriških časopisih o pokojnikovem političnem mišljenju, prepriki, ki go-to v ovo niso bili na čast pesnikovemu spominu! In kakor je sedanj položaj, ni izključeno, da se zopet vname kak nečasten boj za nabrane prispevke, kakor hitro nanese prilika. Tega pa b i nam v resnicine bilo treba!

d. Društva na Goriškem. V minolem letu ustanovilo se je na novo 11 slovenskih, 9 italijanskih in 2 nemških društv. Vseh skupaj bilo je koncem leta 309, od teh 98 v Gorici.

Včerašnji volilni shod v Sežani. sklican od deželnih poslancev dra. Treota in g. Štrekelja, je vspel zelo sijajno. Isteča se je vdeležilo nad 300 oseb. Zastopani so bili vsi okraji: Sežana, Komen in Ajdovščina, navzoči vsi župani. Opazili smo med drugimi razun dra. Treota in g. Štrekelja posebno dra. Gregorčič-a, zdravnika v Senožečah, dra. Josipa Mandića iz Trsta, kakor zastopnika lista »Edinosti«, gg. dra. Janeča in dra. Pucca iz Gorice itd. Na predlog dra. Treota sta bila izvoljena predsednikom g. Živec, podpredsednikom gosp. Švara iz Komna, a tajnikom pa dr. Janeč.

Prva točka dnevnega reda je bila posvečena poročilu deželnozbornih poslancev dra. Treota in g. Štrekelja.

G. Štrekelj je v dolgem in temeljitem govoru razlagal svoje delovanje, ki je bilo posebno na gospodarskem polju zelo intenzivno. Tudi šoli je vedno posvečal svoje moči, o čemer pričajo njegove interpelacije, peticije itd.

Zborovalci so velikim zadovoljstvom sprejeli njegovo poročilo na znanje.

G. dr. Treo, ako je že kakor deželn poslanec deloval na političnem polju, konstatiral posebnim zadoščenjem, da je njegova inicijativa glede pašuškov bila ovenčana uspehom, da je izposloval odloženje občinskega zakona, da je v šolskem zakonu z uspehom povdarjal svoje stališče itd. Spominja se je napadov na njegovo osebo glede vprašanja slovenskih zastav pred otvoritvi bohinjske železnice.

Zborovalci so govornika svojim pritrjevanjem večkrat prekinili.

G. dr. Gregorčič je predlagal, naj se obema poslancema izreče zaupnica, kar so veliki enoglasno storili. Posebno pozornost so vzbudile besede dra. Treota, ko je začel govoriti k drugi točki dnevnega reda o prihodnjih državnozbornih volitvah. Govornik je izvajal tako le: Kmalu po sankciji volilne reforme prikazalo se je na našem obzorju število kandidatov. Čula se je beseda: »agrarec«, govor se: »advokatih«, govor celo o c. kr. namestniškem svetniku dru. Laharnarju. dr. Treo se je obširnejše bavil z Laharnarjevo kandidaturo. Izrazil je mnenje, da se ne sme kandidirati dra. Laharnarja, ne iz gospodarskih in posebno ne iz narodnih ozirov. Ne sme se namreč pozabiti da je Laharnar morda najbolji i človek — ampak vedno člen avstrijske vlade, c. kr. uradnik. Mari ne bi bila sramota za junaški Kras, da si mora iskatki poslanca v 1115 klm. odaljeni Bukovini? Poslanec Krasa naj bo človek iz Vaše srede ki dobro pozna Vaše gospodarske in narodne potrebe! človek neodvisan v vsakem pogledu, je končal dr. Treo svoj govor. Dr. Treo je imel prav — kajti ko je g. Zubric Petar iz Sežane stavljal predlog, naj se proglaši kandidatom domaćina, g. Štrekelja, je bil ta soglasno proglašen kandidatom za sežanki okraj. G. Štrekelj se je zahvalil na zaupanju in sprejel ponjeno mu kandidaturo.

Iskreno pozdravljen vstal je g. dr. Josip Mandić, ki jim je v daljšem govoru kakor Trčačan s posebnim zadoščenjem izrazil zborovalcem svoje veliko veselje nad toliko navdušenostjo. Pojasnil jim je naš sedanji politični položaj in način, kakor bi Kras najlepše prišel do veljave. Skrinjal se je dr. Treo-tom, kar se tiče Laharnerjeve kandidature. G. Albin Štrekelj uč. vod. iz Škocijana je opozoril na težki boj ki ga bijejo naši bratje v Trstu. Predlagal je naj se tržaškim deželnim poslancem izrazi brezpogojno priznanje brzjavnim potom. Ko so bili ponehali klici: »Živijo Trst« — zahvalil se je na to v imenu Trsta dr. J. Mandić z besedami: Naš boj je težek, toda zmaga bo konečno naša, ker imamo brate ki nas ne zapustijo, ki nas ljubijo! S tem bilo zborovanje končano. Po zborovanju se je razvila svobodna zabava. Vrla »Zorislava« pela je še pozno v noč.

Zbororalci so poslali našim poslancem to brzojavko: »Bratski pozdrav in priznanje za Vaše uspešno in junaško delovanje na korist naše skupne stvari!«

Vesti iz Kranjske.

Osuševanje ljubljanskega barja. Po mnogotnem prizadevanju se je lani konečno vendar-le sklenilo, pričeti čim prej z osuševanjem ljubljanskega barja. Sedaj je padla tudi zadnja ovira, ker je poljedelstvo ministerstvo ravnokar odobrilo pogodbo, ki se je med poklicanimi faktorji sklenila glede izvršitve osuševalnih del. Projekt za osuševalna dela, ki bodo stala 4,184.000 kron, je izdelal inženir Sodhajsky. Tekom letosnjega leta se izdelajo še podrobni načrti, prihodno pomlad pa se faktično prične z osuševalnimi deli ob Ljubljanicu in Gruberjevem kanalu. Dela morajo biti dovršena v petih letih.

Iz deželnega šolskega sveta. Iz Ljubljana nam porečajo: Deželni šolski svet je zadnji svoji seji odločil definitivno imenovanje dr. Josipa Menceja, profesorjem na idrijski realki. Za nadučitelja v Hotečišči je imenovan Fran Musar, dosedaj učitelj v Marijinem dolu, za učitelje, oziroma učiteljice pa i. s. Amalija Hinek v Podražici Ema Miselj v Starem trgu, Josip Hobal v Dolenji vasi, Ivan Mercina na Slapu, Andrej Kenič na Ostrožnem brdu, Franja Vilhar v Šembijah, Albin Stritar v Postojni, Olga Tomšič v Trnovem in Julijan Kalin v Erzelju — vsi na-

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; množstvanske besede se računajo enkrat več. Najmanja pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdo iz Trsta plamene naroči kat. »MALI OGLASI«, oddaje donar v napr. kar drugače ne bo njegov oglas objavljen če ni oseba poznana Upravi lista.

Tarifa je načrtljena na celo »MALIN OGLASOV« in vsakde lahko preračuni, koliko mu je plačati s tam, da prešteje besede.

Oglas treba nasloviti na »INSERATNI ODDELEK«, »Edinstvo«.

Na vprašanje potom pismem bo dajal »INSERATNI ODDELEK« informacije edino le, če bo plamu pričutna znak za odgovor.

Posestvo, valjični mlin in še ena vedna moč v ljubljanski okolici pol ure od železniške postaje se proda iz proste roke.

Posestvo je posebno pripravno za živino-rejo radi velikih gospodarskih poslopij in dobrih pašnikov. Bližina mesta jamči za prodajo vseh gospodarskih pridelkov. Več pove **TOMAZ JEŽEK**, posest. v Spodnjih Gameljnah nad Ljubljano.

SALON CARLA FONN

Trst, ulica Geppa št. 18, I. nad.

Izdeluje kar najhitreje

toalete za ples in gledišče

ter angleške obleke ki jih izdeluje poseben krojač.

Največja točnost, hitro izvrševanje po najnižih cenah.

ANTON SKERL

mehanik, zgrajen z vedenec.

Trst - Carlo Goldoničev trg 11. - Trst

Zastopnik tovarne koles in motokoles »Puch«

Napeljava in zalogi električnih zvončkov, ljudi in prodaja gramofonov, zonofonov in fonografov. Zalogi priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popravljanje šivalnih strojev, koles motokoles itd.

Velika zalogi pripadkov po tovarniških cenah. TELEFON štev. 1734.

POZOR!

Lepi sveži kranjski špeh brez kože od pitanih prašičev kg 70 nvč., kakor tudi fine kranjske klobase, komad po 10 nvč. razpošilja od 5 kg naprej

ANTON ANŽIČ, mesar Ljubljana.

Giovanni Sardotsch & Co.

(prej v službi tvrdke Zennaro e Gentilli)

Trst, ulica Vincenzo Bellini štev. 5, Trst

(ogled San Spiridone (hiša Brunner)

Stekla in zrcala, dijamanti za rezat, steklene stvari, porcelane in svetilke. — Vse potrebno za razsvetljavo na plin. — Specijali teta: steklene stvari in porcelane za kavarne in gostilne. Zmerne cene in točna postrežba. Stavljajo se v delo stekla tudi na dom.

ALBERT BROSCHE

Trst ul. Sv. Antonia 9. Trst.

Kožuhovinar in izdelovalec kap odlikovan na razstavi v Trstu leta 1882.

Velika zaloga kožuhovin in kap za vojake in civiliste izvršuje poprave hitro in za nizke cene; sprejema v shrambo zimske kožuhovine ter jamči za skodo provzročeno po moljih in po požaru.

Tovarna pohištva Aleksand. Levi Minzi

ulica della Žesa št. 46

ZALOGA:

Piazza Rosario št. 1

Katalogi načrti in proračuni

NA ZAHTEVO.

g. Kehiayan

urar in zlatar

TRST, Corso št. 23.

Prodaja ure in dragocenosti.

Popravlja z največjo točnostjo in z garancijo.

Cene smerne.

Kupuje in menjajo.

KJIGOVEZNICA

Tovarna trgovskih registrov

Gustavo Tassini & Figlio

Trst, Via Porporella št. 5 - ogled Via della Sanità

Agencija MERKUR

TRST, ul. Nicolò Macchiavelli 19, Telef. 1874

Komisije in zastopstva

Informacijska pisarna.

Preskrbuje nakup in prodajo raznovrstnega blaga po najugodnejših pogojih. Zaloga raznovrstnega blaga: patentirana ognjišča, Ciril-Meto-dijevi licilo, pražke gnjati, surove maslo, med itd. itd.

dosedanjih službenih mestih. Učiteljica Franja Mikec je premeščena iz Dragatuša v Begunje pri Cerknici. Vpokojena sta učiteljica Franja Furian-Eržen na Vrhniku in učitelj Martin Tratnik v Postojni.

V balonu z Dunaja v Kočevje. Pred včerajnjim ob polu treh popoldne se je v Kočevski okolici spustil na zemljo velik vojaški balon v katerem sta z Dunaja plovila stotnik Tauber, prideljen vojaškemu eronavtičnemu zavodu na Dunaju in pa dr. A. Defant, asistent osrednjega meteorologičnega zavoda. Z Dunaja do Kočevje sta plovila 6 ur in 19 minut. Plovila sta 3000 metrov visoko. Temperatura je znašala 5 stopinj R. pod ničlo. Z uspehom sta bila zadovoljna.

Novo rudniško podjetje. Med Izlakami in Zagorjem so te dni pričeli s kopanjem antimona. Kakor se zatrjuje, se nahaja tam velika množina antimona ter hoče te rudniške zaklade izrabiti neka berolinska tvrdka, ki razpolaga baje z milijoni kapitala.

Gospodarstvo.

Zakaj mora biti belo vino kadar se piye hladnejše nego rudeče, oziroma zakaj mora biti slednje bolj toplo? V Gajzenheimu v Nemčiji so nedavno temu napravili poskuse z nad 100 vrst vin in se je izkazalo, da je belo vino najbolje in da ima najbolji okus in duh pri temperaturi 10 do 12 stopinj Celzija, a rudeče vino je najbolje pri temperaturi 16 do 18 stopinj Celzija. Tudi se je izkazalo, da vina pri teh temperaturah najmanje pokvarijo. Za težka bela vina je najbolja temperatura 10 C, za rudeča pa navadno 16 in pol C. Pri visoki temperaturi se najlaže spozna, je-li vino pokvarjeno ali ne?

Razne vesti.

Koliko so stale posamične vojne. Neki nemški list je nedavno priobčil seznamek izgube ljudi in stroškov velikih vojn v zadnjih 50 letih. Krmska vojna (1854–1856), 150.000 mož, 8000 milijonov mark, italijansko-francosko-avstrijska vojna (1859) 45.000 mož, 1200 mil. mark, avstro-pruska vojna proti Dansi (1864) 3000 mož, 140 mil. mark, avstrijsko-pruska vojna (1866) 45.000 mož, 1280 mil. mark, nemško-franc. (1870–81) 215.000 mož, 12.000 mil. mark in rusko-turška vojna (1877) 250.000 mož, 4480 mil. mark. Skupno je torej v teh vojnah palo 708.090 mladih mož!

Pariske prebivalstvo. Od leta 1837, ko je imel Pariz 868.438 prebivalcev je prebivalstvo tega mesta silno naraslo. Leta 1841 je bilo 935.251 prebivalcev, leta 1846 že 1.052.899; leta 1851 jih je bilo samo 363 več, ali leta 1856 že 1.174.346. Leta 1861 je prebivalstvo naraslo na 1.696.141, 1866 na 1.825.274, 1872 po vojni jih je bilo 1.851.792. Od sedaj naprej je prebivalstvo bolj naraščalo; leta 1876 jih bilo 1.988.866, 1881 pa 2.239.928, potem leta 1886: 2.307.621, 1891: 2.447.500, 1896: 2.537.000 in početkom leta 1901: 2.660.000. Stetje se vrši vsakih pet let.

Mnogi praktični zdravniki v Koloradu. (Združene države) si sedaj prizadevajo, da bi nagovorili zakonodajno oblastnijo, naj bi izdala zakon, po katerem bi se smele ženiti oziroma možiti samo tiste osebe ki so popolnoma zdrave. Dotični zakon naj bi predpisal, da bi se vsi, ki se žele poročiti, dali preiskati od zdravnika. Ako bi zdravnik spoznal, da sta — moški ali ženska — nesposobna, ker bolujeva oba, oziroma eden njiju na neodzravljivi bolezni oziroma nista dovolj telesno razvita, naj bi se istima ne smelo dati ženitvenega dovoljenja.

Najdaljša proga poulične železnice na svetu se nahaja v republiki Argentiniji. Proga je od Buenos Ayresa do San Martina dolga $70\frac{1}{2}$ km; na njej vozijo konji. Ker je to za tamošnje kraje cene nego obrat s paro ali elektriko.

Največja tovarna zobotrebcev se nahaja blizu Pariza. Ista iz dela na leto povprečno 20 milijonom zobotrebcev. Prvotno je bila to varna ustanovljena za izdelovanje gosijih peres. Ko so pa te prišle iz navade, je bila preustrojena za izdelovanje zobotrebcev.

Indija ima skoraj 7 milijonov hektarov umetno namakane zemlje.

Madrid je najviše ležeče glavno mesto Evrope; isto leži skoraj 700 metrov nad morjem.

Koliko vode porabi velika vojna ladija?

Moderna velika vojna ladija porabi na dan nič manje nego 320 hektolitrov vode. Približno dve tretjini jo porabijo parni stroji, ostalo je za pijačo, kuhanje, pranje itd. Ko ladija porabi sladko vodo, ki jo ukreca v pristaniščih, tedaj si mora potom kondenzatorjev nabavljati sladko vodo iz morske vode. S takimi kondenzatorji je predvidena vsaka moderna vojna ladija.

Razsipna kneginja. Iz Petrograda poročajo, da je kneginja Evgenija Oldenburška v zadnji čas zapravila dve posesti od katerih je eno bilo vredno nekoliko milijonov.

V zapadni Perziji se nahajo baje kamene, ki so snežno bele in visoke le eden in pol metra.

Na vsem svetu je približno 240.000 vrst žuželk. Nekatere so tako male, da jih ima 4000 še le težo peščenega zrna.

Vročina solnca je tako velikanska, da si tega ne moremo nikakor predstavljati, vsekakdo bi zadostovala, da dovolj ogreje 200 milijonov svetovnih teles, kakor je naša zemlja. Vsako minuto dobiva zemlja dovolj solnčne topote, da razgreje od navadne temperature do vrenja 37.000 tone-nat vode.

Avtirska vseučilišča. V Avstriji je osem vseučilišč in sicer eno češko, dve poljski in pet nemških. V šolskem letu 1904/05 je pojavilo vseučilišča 22.374 dijakov. Pri 657 ni bilo možno natanko določiti narodnost. Nemcev je bilo 9529. Poljakov 4428, Čehov 4405, Jugoslovanov 1153, Malorusov 998, Italjanov 507 in Romunov 526. Židov je bilo 3343. Za slovanske dijake, katerih je bilo 10.984 so bila tri vseučilišča, dočim je na 9529 Nemcev prišlo pet vseučilišč. Od tod se vidi, koliko enakopravnost da vživajo Slovani v Avstriji.

Leti 1907 in 1793 sta si popolnoma slični, ker padejo prazniki v obeh letih na iste dneve.

Zahvala.

Podpisana se srčno zahvaljuje vsem sorodnikom in znancem za izkazano sožalje v priliki smrti drugega soprnega

Aleksandra Mahorčić-a

Posebno izreka svojo zahvalo velečastiti duhovščini, slavnemu starešinstvu, načelniku gospodarskega sveta in šolskemu vodju gosp. Albu u Strekel-u za ves njegov trud in vsem onim ki so spremili pokojniku k večnemu počitku.

Marija vdova Mahorčić.

MATAVUN, 9. marca 1907.

Tiskarna EDINOST
TELEFON 1157.
— —
ul. Giorgio Galatti 18
■ (Naročni dom) ■
izdeluje
vsia tiskarska dela
v najmodernejem
stogu bodisi v pri-
prostem ali več-
barvnem tisku —
po zmernih cenah.
▼ ▼
- Na željo izdelo
tiskarna proračun
vsakega dela ter
pošilja -- uzorce
zastonj in franko.

ZALOGA MOKE
BRÜDER NEUMANN — Arad
obče znani pridelek, nahaja se pri
And. Schleimer-ju, Trst
ulica Stadion štev. 12.

F. Pertot urar
TEST - nr. Poste nuove št. 9
poproča velik izbor ur: Omega,
Schaffhouse, Longines, Tavares itd
kakor tudi zlate, srebrne in kovinske
ure za gospo. Izbor ur za birmo
Sprejem za opravljanja po nizkih cenah.

Restavracija Finding

ulica Cologna štev. 9-13

Dreherjevo in Plzensko pivo.

Razna vina, izborna vina.

— Lepo kegljišče. —

Plesna dvorana, biljard, igralna soba.

Vsako nedeljo in praznik

ples z orkestralno godbo.

Via Farneto štev. 3

V novi prodajalnici igrač in drobnarij
se nahaja vedno

VELIKA IZBERA
glavnikov, torbic, ročnih torbic, raznih
liščov, predmetov za darove, finih dišav
po nizki ceni, ter pisarniških predmetov
in izbrana zaloga krasnih razglednic za
božič in novo leto. —

Via Farneto štev. 3

Velika izdelovalnica

nogovic na stroj
naročila in poprave se takoj v sprejemajo

Jamči se za največ
hitrost in točnost

Za naročbo se je oglašati izdelovalnici nogovic gospo

Fanny Jakob — Ivensich

ulica Rapicio št. 4, IV. nadstr.

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedicijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefona št. 847. - Via della Stazione št. 7. - Telefon 847

Filialke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih

patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladieča.

Edini tržaški zavod za

"VACUM-CLEANER".

Točna postrežba in nizke cene.

Pohištvo in tapetarije v bogati izberi, neprekosljive
glede solidnosti in elegancije
(naslednik G. Dalla Torre **Giacomo Macerata** ulica dell' Acquedotto 3
ulica Chiozza 7, ulica del Toro 1. — Cene, ki so splošno priznane za ugodne.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

KATALOGI BREZPLAČNO.

POPOLNE TOVARNIŠKE NAPRAVE
za kakoršno koli industrijo

Zaloga sesaljk (pompe) in vsakovrstnih tehničnih predmetov

kakor

Trinelle za stroje in kotle, Klingerit, Pecolit, Asbest, Fiocen,
Graphit, trazmisionalna jermenja itd.

Tehnični urad **Giuseppe Montalbetti** ulica S. Chiara 2.

Cene zmerne.

Cene zmerne.

STEARNS

KUPI TE
te AMERIKANSKI STROJ za pisanje prve

vrste z vidno pisavo, MODEL 1907

brez

tabele

Decimalna

v cenih

je vstata

v

cenih

je vstata

v cenih

je vstata

v cenih

je vstata

v cenih

je vstata

v cenih

je vstata

v cenih

je vstata

v cenih

je vstata

v cenih

je vstata

v cenih

je vstata

v cenih

je vstata

v cenih

je vstata

v cenih

je vstata

v cenih

Odhajanje in prihajanje vlakov**Državne železnice**

Veljaven od 1. oktobra 1906 naprej

Odhod iz Trsta (Campo Marzio)

Trst—Rovinj—Pula (Dunaj)

5.30	0	Herpelje—Rovinj—Pula.
7.20	0	Herpelje—Divaca—Dunaj.
8.30	0	Herpelje—Rovinj—Pula.
4.45	0	Herpelje—Rovinj—Pula (Divaca—Dunaj).
7.10	8	Herpelje—Divaca—Dunaj.
		(Kansar—Rovinj: 6.50, 9.20, 3, 8.15)

Ob nedeljah in praznikih: 2.26 Boršt—Draga—Herpelje—Divaca.

Trst—Buje—Poreč.

6.10 0 Koper—Buje—Poreč in medpostaje.

3.10 0 Koper—Buje—Poreč in medpostaje.

6.15 0 Koper in medpostaje (le do Buja)

Trs—Gorica—Jesenice—Čelovec—Beljak—Monakovo.

6.0 do Gorice in medpostaje (Prvačina—Ajdovščina: 9.57)

7.25 8 Gorica (Prvačina—Ajdovščina: 9.57) Jesenice—Beljak—Čelovec—Praga.

9.0 0 Općine—Gorica (in medpostaje) Jesenice—Beljak—Monakovo.

12.5 0 Općine—Gorica (in medpostaje) (Prvačina—Ajdovščina: 3.27) Jesenice—Čelovec.

3.45 8 Općine (vlak se vstavi samo za vstop) Gorica (in medpostaje) Jesenice—Beljak—Čelovec—Praga

4.45 0 do Gorice in medpostaje.

7.25 0 Općine—Gorica (Prvačina—Ajdovščina: 9.47) Jesenice—Beljak—Monakovo.

Ob nedeljah in praznikih: 1.40 0 do Gorice (Prvačina—Ajdovščina: 4.20)

ODHOD iz Gorice v Ajdovščino: 9.15, 2.45, 9.08.

Prihod v Trst.

V Italijo preko Kormina in Vidma.

8.25 8 preko Nabrežine v Kormin, Videm, Milan, Rim.

8.55 0 v Kormin (se zvezo na Červinjan in Ajdovščino) Videm, Benke.

4.25 0 v Kormin (se zvezo v Ajdovščino) Videm, Milan itd.

Do Gorice—Kormina—Červinjana.

6.25 0 do Gorice, preko Nabrežine (se zvezo v Ajdovščino)

1.00 0 do Kormina preko Bivja.

9.05 8 do Kormina (se zvezo na Červinjan).

Trst—Ljubljana—Dunaj (Reka-Zagreb-Budimpešta)
Ostende.

7.55 8 v Ljubljano, Dunaj, Reko Zagreb, Budimpešto

9.55 0 v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešto.

6.05 0 v Ljubljano, Dunaj, Reko.

6.25 8 v Ljubljano, Dunaj, Ostende, Reko.

8.25 8 v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešto,

11.25 0 v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešto.

Pula—Rovinj—(Dunaj)

7.45 0 z Dunaja—Divace—Herpelj in medpostaj.

9.45 0 iz Pule—Rovinj—Herpelj in medpostaj.

11.05 0 z Dunaja—Divace—Herpelj in medpostaj.

6.00 0 iz Pule—Rovinj (Divace—Dunaja) Herpelj in medpostaj.

10.25 0 iz Pule, Rovinj (Divace—Dunaja) Herpelj.

Ob nedeljah in praznikih: 9.25 iz Herpelj in Divace.

Poreč—Buje—Trst.

9.20 0 iz Buij, Kopra in medpostaj.

12.65 0 iz Poreča, Buij, Kopra in medpostaj.

9.35 0 iz Poreča, Buij, Kopra in medpostaj.

Monakovo—Praga—Čelovec—Jesenice—Gerica—Trst

5.0 iz Monakova, Celovca, Jesenic, Gorice, Općin itd.

7.15 0 iz Gorice in medpostaj.

12.8 8 iz Prage, Dunaja, Celovca, Gorice.

12.05 0 iz Celovca, Trbiža (Ajdovščina) Gorice, Općin.

8.25 0 iz Monakova, Beljaka, Jesenic, Gorice, Općin.

1.00 8 iz Prage, Celovca, Beljaka, (Ajdovščina) Gorice.

1.00 0 iz Celovca, Trbiža, Gorice, Općin.

Ob nedeljah in praznikih: 9.40 0 iz Gorice (zveza z Ajdovščino) in medpostajami.

*****

Južne železnice.

Odhod iz Trsta (Piazza della Stazione)

V Italijo preko Červinjana in Benetk.

5.50 8 preko Červinjana v Benetke, Rim, Milan, Videm, Pontebo, Čedad in B do Kormina (Cormon) preko Nabrežine.

11.50 0 preko Červinjana v Benetke—Milan (se zvezo na Videm in Čedad).

5.30 8 preko Červinjana v Benetke, Milan, Rim (se zvezo na Videm).

Prihod v Trst.

Iz I allije preko Červinjana in Kormina.

8.40 0 iz Kormina ju Červinjana preko Bivja.

9.0 8 Iz Kormina preko Nabrežine.

10.38 0 iz Kormina (zveza z Ajdovščino) in iz Červinjana.

11.28 0 iz Kormina preko Nabrežine.

4.15 0 iz Kormina (zveza z Ajdovščino) in iz Červinjana.

7.15 0 iz Červinjana.

7.45 8 iz Kormina (zveza z Ajdovščino) preko Nabrežine.

8.25 8 iz Kormina (zveza z Ajdovščino) preko Nabrežine.

10.15 0 iz Kormina in B iz Červinjana.

Z Dunaja (Ostende in Londona) Ljubljane, Zagreba Budimpešte in Reke.

6.30 8 z Dunaja, Ljubljane, Ostende in Londona.

7.20 0 z Dunaja, Ljubljane, Zagreba in Budimpešte

9.0 8 z Dunaja, Ljubljane, Zagreba, Budimpešte in Reke.

10.25 0 z Dunaja, Ljubljane in Reke.

5.35 0 z Dunaja, Ljubljane, Zagreba, Budimpešte.

8.25 8 z Dunaja, Ljubljane, Zagreba, Budapest in Reke.

Opazke: Debele in podčrtane številke značijo popoludne. 0 — Osebni vlak in B — Brzovlak.

Električna železnica.

ODHOD iz TRSTA: 6.02**, 7.20**, 8, 8.42, 9.07**, 9.56

10.44, 11.30, 12.20, 12.52**, 1.32*, 1.26, 2.12*

2.28*, 1.44, 3.08*, 3.32**, 3.56*, 4.32**, 5.07

5.56, 6.28*, 6.44, 7.32, 8.20, 9.07, 9.56*, 11.20

ODHOD iz OPĆINA: 5.30, 6.26, 6.51**, 6.56, 7.36

8.19, 9.07, 9.50**, 9.56, 10.44, 11.42**, 11.47

12.20, 12.44*, 1.08, 1.32*, 1.44*, 1.49, 2.07

2.20*, 2.44, 3.08*, 3.56, 4.26**, 4.32, 5.07, 5.31*

5.59**, 6.4, 6.44, 7.32, 8.07**, 8.12, 9.07, 10.39**

* Samo ob nedeljah in praznikih ter ob lepem vremenu.

** Do kolodvora državne železnice ozir. odhod z iste postaje.

Vozni red parnikov.**ODHOD in PRIHOD.****Istrska proga.**

(Parniki odpotujejo vsaki dan)

TRST-MILJE: (par. "Epulo" in "Gianpaolo") 8—12.15, 2.30, 4.19, 6.30**
S. MARCO MILJE: (ob nedeljah in praznikih) 8—12.15, 2.30, 6.45**
MILJE-TRST: 7.05, 9.30, 1.30, 3.30, 5.20**
MILJE-S. MARCO: (ob nedeljah in praznikih) 7.05, 8.30, 1.30**
TRST-KOPER*: (par. "Santorio", "S. Giusto" in "Capodistria") 7.45, 12.15, 2.30, 4.30, (ob nedeljah in praznikih) 7.50, 11.15, 12.05, 2.15, 5.5
KOPER-TRST: 6.15, 7.45, 9.15, 1.30, 3.10, (ob nedeljah in praznikih) 6.15, 7.45, 9.15, 1.15, 4.15**
TRST-ISOLA PIRAN: 10.30, 4.15**
PIRAN-TRST: 6.30, 12.30**
TRST-UMAG: (samotni delavniki) 3.30**
UMAG-TRST: 6.15**
TRS1-ROVINJ: (Vstavi se: v Izoli, Piranu, Umagu, Cittanova, Poreču in Versaru) torek, četrtek in soboto: 6.—

ROVINJ-TRST: v ponedeljek, sredo in petek 7.30**

TRST-PULJ: Poštni parnik. (Vstavi se: v Piranu, Salvore, Umagu, Cittanova, Poreču in Versaru.) vsaki dan: 7.30**

PULJ-TRST: (Poštni par.) vsaki dan: 6.30**

TRST-PULJ: Trgovski parnik. (Vstavi se: v Poreču, Versaru in Rovinju) v ponedeljek sredo in petek: 5.—

PULJ-TRST: (Trgovski par.) v torek četrtek, soboto 5.—* Eventuelno.

Furlanska proga.

TRST-MIRAMAR-GRINJAN: vsaki dan 9.30 in 3.—

GRINJAN-MIRAMAR-TRST: 1.—, 6.—

TRST-SESLJAN-TRŽIČ (Monfalcone): 3.—

TRŽIČ-(Monf)-TRST: 7.—

TRST-GRADEŽ: (parnik "Magdalna") v torek, četrtek in soboto: 12.—

GRADEŽ-TRST: ponedeljek, sredo, petek: 7.—

Dalmatinska proga.

Avstrijski Lloyd.

TRST-KOTOR: (Brzoparnik "Graf Wurmbrand") v četrtek: 8.—, vstavi se: v Pulju, M. Lošinju, Zadarju, Splitu, Gružu. V Kotoru v petek 11.15.

Nazaj iz Kotorja v petek 1.— v Trst v soboto 4.45. V Pulju zveza z dunajskim brzovlakom, ki pride v Pulj ob 9.45. V Kotoru zveza s črto v Baru.

TRST-KOTOR-KORFU: v torek 8.—, vstavi se: v Rovinju, Pulju, M. Lošinju, Silbu, Zadru, Šibeniku, Splitu, Milnu, Hvaru, Korčulu, Gružu, Ercegnovi, Teodo, Risanu, Kotoru, Dulciniju, Medui, Durazzu, Ša. Quaranta. V Korfu drago sredo 9.30. Nazaj iz Korfu v četrtek 8.— in pride v Trst v sredo 6.—.

TRST-METKOVIČ (A): v sredo 8.30. (Dotiče vse večje luke) v Metkovič v petek 4.30. Nazaj iz Metkoviča v nedeljo 8.30; v Trst v torek 1.30.

V Metkovičih pripravna zveza po železnici z Mostarjem. Odhod z Metkovičev ob 5.04.

TRST-METKOVIČ (B): v Soboto 8.30, v Metkovič v ponedeljek 4.30. Nazaj iz M. v sredo 8.30; v Trst petek 6.—. Zveza z Most. k. g. Dubrovacko parob. društvo.

TRST-KOTOR: (p. "Petka") v ponedeljek 4.30 vstavi se: Pulju, Zadarju, Splitetu, Korčulu, Dubrovniku, Ercegnovi (molo Giuseppina) 4.30.

TRST-KOTOR: (p. "Dubro vnik") v četrtek 4.30 vstavi se: Zadru, Splitetu, Trsteniku, Dubrovniku, Kamenari in Risan. Zveza